

Podmiot Reprezentujący

RPW/7264/2025
Data: 2025-04-24

Dąbrowa Wielka, dnia 13.04.2025

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Łodzi
ul. Piotrkowska 99
90-425 Łódź

Znak sprawy: WUOZ-ZRR.5183.180.2024.KKK

**Petycja w sprawie ponownego rozpatrzenia sprawy dotyczącej lokalizacji
projektowanego Pomnika – Memoriału Obrońców Niepodległości 1918-1945
z parafii pw. św. Michała Archanioła w Dąbrowie Wielkiej przez Wojewódzki
Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi**

My, niżej podpisani mieszkańcy parafii pw. św. Michała Archanioła w Dąbrowie Wielkiej korzystając z przysługującego nam prawa zawartego w art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 2 ust. 1 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 o petycjach, z inicjatywy społecznej oraz głębokiego poczucia odpowiedzialności za zachowanie pamięci o bohaterach II wojny światowej, pragniemy złożyć petycję, która jest wyrazem prośby o podjęcie dialogu w sprawie lokalizacji pomnika upamiętniającego mieszkańców naszej parafii, którzy oddali życie w walce o wolność Ojczyzny.

W okresie II wojny światowej parafia Dąbrowa Wielka poniosła wielkie straty, zarówno wśród żołnierzy, jak i cywilów. Bohaterstwo, poświęcenie i odwaga tych, którzy walczyli na frontach wojny, w codziennej walce o przetrwanie i godność, a także tych, którzy działali w strukturach konspiracyjnych zasługują na wieczne upamiętnienie. Pragniemy, aby przyszłe pokolenia mogły w tym miejscu oddać hołd ofiarom wojny, poznać historię naszej wspólnoty i zrozumieć wartość wolności.

Żołnierze Wojska Polskiego pochodzący z tej ziemi - około 60 zidentyfikowanych z nazwiska byłych żołnierzy - brali udział w kampanii wrześniowej, walczyli w strukturach Armii Krajowej, Batalionów Chłopskich, a po 1945 roku wielu z nich zostało poddanych represjom ze strony władz komunistycznych za wierność ideałom niepodległościowym. Ludność cywilna doświadczyła wysiedleń, grabieży, przymusowych prac, a także brutalnych akcji pacyfikacyjnych i represji. Do dziś w pamięci mieszkańców zachowały się ich imiona i historie. Wspólnota parafialna przez dekady pielęgnowała te wspomnienia w sposób przekazywany z pokolenia na pokolenie – w modlitwie, opowieściach rodzinnych, lokalnych inicjatywach historycznych.

Wybudowanie pomnika będzie więc naturalnym i głęboko uzasadnionym wyrazem pamięci oraz wdzięczności za trud włożony w odzyskanie i utrzymanie niepodległości dla weteranów wywodzących się z parafii Dąbrowa Wielka. Pomnik Memoriału Obrońców

Niepodległości 1918-1945 z parafii pw. Św. Michała Archanioła w Dąbrowie Wielkiej stanie się symbolicznym miejscem refleksji, modlitwy i edukacji historycznej dla przyszłych pokoleń.

Pragniemy zaznaczyć, że odbyliśmy wiele spotkań oraz przeprowadziliśmy wiele dyskusji by pomnik poświęcony naszym lokalnym bohaterom znalazł godne miejsce w Dąbrowie Wielkiej. Dąbrowa Wielka jest jednak wsią, w której nie ma ogólnodostępnej przestrzeni publicznej w postaci skweru czy placu. W swoich rozmowach braliśmy również pod uwagę wskazaną przez Państwo lokalizację pomnika na cmentarzu parafialnym. W naszej ocenie, ocenie społeczności lokalnej, która doskonale zna otaczającą ją przestrzeń i jest jej bieżącym uczestnikiem, cmentarz parafialny nie jest jednak rozwiązaniem pozwalającym na spełnienie zakładanego założenia. Cmentarz parafialny w Dąbrowie Wielkiej jest niewielkim, kameralnym miejscem zadumy dla naszych mieszkańców. Także względy estetyczne i urbanistycznie nie pozwalają na zlokalizowanie Pomnika na naszym cmentarzu. Nie jest miejscem reprezentatywnym, a jedyne miejsce w którym mógłby stać pomnik jest ułożone na samym końcu cmentarza przy kontenerach na odpady. Pragniemy by Pomnik ten miał wymiar memorialny i wychowawczy dla następnych pokoleń Polaków. Chcemy aby stał się on miejscem w którym można będzie złożyć kwiaty i wspomnieć tych którzy walczyli. Cmentarz parafialny, choć piękny i klimatyczny nie odda ducha jaki przyświeca tej inicjatywie.

Plac przykościelny i sam budynek kościoła to nie tylko miejsce modlitwy. To serce wspólnoty, która przez wieki trwała w wierze, nadziei i miłości – także w najtrudniejszych czasach. Plac przykościelny jest centrum wsi, miejscem zgromadzeń pielgrzymów, punktem odniesienia na trasach turystycznych, a także placem przy drodze o znaczeniu obronnym. Jest najodpowiedniejszym miejscem, aby przy okazji uroczystości patriotycznych zatrzymać się, złożyć hołd przez uczestnictwo we Mszy Świętej. Pragniemy zwrócić również uwagę, iż mając na względzie rys historyczny i przeszłość naszej parafii, teren cmentarza kościoła został poszerzony w latach 60 ubiegłego wieku, na co wskazuje zdjęcie załączone do petycji przedstawiające pierwotny obręb cmentarza kościoła. Mając to na uwadze lokalizacja Pomnika w naszej ocenie nie będzie kolidować z granicami cmentarza kościoła.

Teraz gdy dobiegła końca ponad roczna kwerenda archiwalna Instytutu Pamięci Narodowej i zakończono prace administracyjne i projektowe, które były możliwa dzięki zaangażowaniu wielu osób – ks. Proboszcza Pawła Śmigła, Grupy Inicjatywnej Powstania Pomnika działającej przy parafii oraz nieformalnej grupy „Detektywi Pól Bitewnych Sieradz 1939 r.”, reprezentowanej przez Panów _____ oraz parafian, przyszło nam zmierzyć się z problemem lokalizacji tego pięknego memoriału. Udało nam się również uzyskać zapewnienie finansowania pomnika przez IPN co jest dla nas jako Parafian, którzy właśnie zakończyli duży etap remontu drewnianego kościoła z początku XVIII w. ogromnym sukcesem i powodem do świętowania.

Przeprowadzając wizje lokalne i poddając pod rozwagę wskazane przez Państwo uwagi dotyczące usytuowania pomnika, a w szczególności obawy co do przysłonięcia przez pomnik zabytkowego kościoła, zaburzenia historycznego charakteru tego miejsca oraz negatywnego wpływu na kondycję systemu korzeniowego usytuowanego w sąsiedztwie drzewa, pragniemy jako lokalna społeczność poświadczyc, iż żadna z tych obaw nie powinna budzić w Państwa domysłach niepokoju. Daleko idącym jest również stwierdzenie, iż pomnik nie koresponduje swym wyglądem z charakterem miejsca i konkuruje wizualnie z obiektami zabytkowymi, zarówno kościołem jak też dzwonnica. Jako prości ludzie nie dysponujemy tak wysokim poczuciem estetyki jak osoby odpowiedzialne za kreowanie naszej przestrzeni, ale będąc świadomymi zleciliśmy

prace projektowe i zaufaliśmy osobą z ogromnym doświadczeniem i mającymi posłuch w świecie sztuki. Ostatnią rzeczą jaką chcielibyśmy osiągnąć jest oszpecenie miejsca, które jest fundamentem naszej społeczności. Żyjąc w pełnym poszanowaniu natury i czując ogromny respekt do pomników przyrody jakim jest niewątpliwie drzewostan w naszej parafii, ale kierując się również zdrowym rozsądkiem i poszanowaniem historii i pamięci naszych przodków nie możemy przejść obojętnie obok tezy, iż ważniejsze od pamięci o przelanej krwi są mówiąc kolokwialnie „korzenie drzewa”. Dla Państwa może być to posąg przybierający niemal „parawanową formę posadowiony wzdłuż północnego ogrodzenia wpływający na ograniczenie ekspozycji zabytku”, ale jak wynika z głosu mieszkańców przedstawionego w tej petycji jest to coś więcej.

Pomnik, który pragniemy postawić, nie krzyczy ale przypomina. Jest skromny, jak często skromne były życia tych, których upamiętnimy. Postawiony przy północnym ogrodzeniu naszej świątyni nie zakłóca jej ciszy. Nie dominuje, lecz uzupełnia to co w krajobrazie duchowym naszej parafii jest najważniejsze. Chcemy by ta rzeźba przypominała nam każdego dnia gdy mijamy ją w drodze do pracy czy rozpoczynamy prace w naszych gospodarstwach, że wolność nie jest nam dana raz na zawsze. Że trzeba ją pielęgnować nie tylko w słowach, ale w godnym życiu, miłości do Ojczyzny, wychowaniu naszych dzieci. Pragniemy by ten pomnik był miejscem zadumy i modlitwy. Uczył nas historii, która nie może być wymazana. Żeby stał się mostem między tymi, którzy odeszli, a tymi którzy dopiero przychodzą. I wreszcie niech uczy nas, że pamięć to nie obowiązek – to zaszczyt.

Reasumując prosimy o ponowne rozpatrzenie decyzji w sprawie dotyczącej lokalizacji Pomnika Memoriału Obrońców Niepodległości 1918-1945 na terenie przykościelnym kościoła pw. Świętego Michała Archanioła w Dąbrowie Wielkiej. Wierzimy, że za każdą decyzją administracyjną stoi również serce i wrażliwość. Wiemy, że w swojej pracy kierują się Państwo przepisami, procedurami i odpowiedzialnością do jakiej zobowiązuje Was urząd. Rozumiemy to w pełni. Ale dziś prosimy, by spojrzeć na naszą inicjatywę z szerszej perspektywy – oczami mieszkańców, dla których pamięć o przodkach, historia lokalnej wspólnoty i symboliczne miejsce pamięci to nie tylko formalność, ale głęboka potrzeba serca. Pragniemy uczcić pamięć tych, którzy oddali życie za wolność, z pokorą, szacunkiem do przestrzeni sakralnej i pełną odpowiedzialnością.

Dlatego z całym szacunkiem prosimy: niech w tej sprawie przemówi również serce. Niech decyduje duch wspólnoty i pamięci, której tak bardzo dziś potrzebujemy – zwłaszcza w świecie, który coraz częściej zapomina o wartościach.

z wyrazami szacunku i nadzieją na przychyłność,

Składający niniejszą petycję – parafianie Kościoła pw. Świętego Michała Archanioła, mieszkańcy Dąbrowy Wielkiej, Kalinek, Kóz, Sokołowa, Kuśnie, Okręglicy, Kolonii Okręglicy, Budzicznej oraz osoby związane z parafią.

Osoba do kontaktu : _____

Załączniki:

1. Składający petycję – lista osób popierających petycję w sprawie ponownego rozpatrzenia sprawy dotyczącej lokalizacji projektowanego Pomnika – Memoriału Obrońców Niepodległości 1918-1945 z parafii pw. św. Michała Archanioła w Dąbrowie Wielkiej przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi - kopia
2. Zdjęcie przedstawiające pierwotny obręb cmentarza kościoła

Otrzymują:

1. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi, ul. Piotrkowska 99, 90-425 Łódź
2. Starosta Sieradzki Pan Mariusz Bądzior , Plac Wojewódzki 3, 98-200 Sieradz

Do wiadomości

1. Wojewoda Łódzki, Pani Dorota Ryl, ul. Piotrkowska 104, 90-926 Łódź